

Puigdemont i dos que es troben

«La reorganització pendent de JxCat dona un marge de maniobra molt ampli al president a l'exili però també li complica escapar-se de decidir en temes que cremen»

La setmana -i qui sap si els mesos i governs del país vinents- ha estat marcada per l'acord entre el PSC i Junts per Catalunya (JxCat) a la Diputació de Barcelona, que ha permès als primers recuperar la presidència del poderós ens supramunicipal vuit anys després. L'acord amb el PSC, un partit contra el qual Carles Puigdemont i els seus afins mantenien fins ara una actitud molt hostil, ha descol·locat més d'un i de dos. Entre d'altres coses perquè els socialistes no han fet cap autocrítica o propòsit d'esmena de la seva gestió (més repressiva que política) del procés.

Sorpren no tant pel comportament del nucli dirigent del PDECat i d'Artur Mas, partidaris de no cedir quotes de poder, desescalar i explorar el diàleg, tal com demostren la carta dels presos de Lledoners o les declaracions de l'expresident cridant a no bloquejar la investidura de Pedro Sánchez. Alguns independentistes han mostrat sorpresa -i en algun cas indignació- per l'espès silenci de Puigdemont, que no ha passat de fer aquest divendres dues piulades (<https://www.naciodigital.cat/noticia/183875/puigdemont/sobre/crisi/entre/jxcaterc/alguns/tenen/buscaven/des/fa/temps>) que no han anat més enllà d'insinuar que si els seus diputats provincials han votat Marín ha estat per culpa d'ERC i que caldrà "prendre decisions".

És cert que Esquerra té pactes municipals amb els socialistes. I que n'ha tancat de controvertits com ara el de Sant Cugat, on gràcies als vots del PSC i la CUP va aconseguir l'alcaldia desbancant JxCat, la força més votada. El mateix esquema a Figueres i a Tàrraga. De pactes, ERC en té de més importants i JxCat també n'ha protagonitzat, algun de no menor com el de Cervera. En altres casos, com Lloret, Vilafranca del Penedès o Calella, podent triar, han preferit governar amb els socialistes abans que amb els republicans. En cap cas, però, la batussa independentista ha donat l'alcaldia al PSC.

Són, en tot cas, i a banda i banda, acords fruit d'urgències polítiques a cada municipi que deixen de banda el context polític nacional, marcat per un pacte a la Generalitat entre JxCat i ERC que, si bé ha trigat més d'un any en aprovar la primera llei (<https://www.naciodigital.cat/noticia/183762/parlament/recupera/agencia/salut/publica/catalunya>), no ha tingut grans turbulències internes. El context polític nacional s'arracona, però és precisament el que facilita que això passi. És a dir, pels aparells dels partits que negocien les diputacions i els consells comarcals -i pels càrrecs locals que fan el mateix amb els ajuntaments- seria més difícil explicar acords, sovint còmodes, amb "el PSC del 155" si la república estigués en camí. Sense marcar el camí en un full de ruta -ni expectativa de fer-lo- és complicat demanar als que gestionen la política de la quotidianitat que s'entenguin amb qui segurament és el seu principal rival o tenen, per una qüestió ideològica, una visió o model de ciutat contraposat.

Aquesta és la lògica que explica el que ha passat a la Diputació de Barcelona. En un context que no és d'excepció, sinó de desorientació republicana i competència, JxCat i el PSC s'han trobat. Si mirem en detall els resultats a la demarcació, (<https://www.naciodigital.cat/municipals2019/provincia/08>) veurem com els postconvergens són forts a les comarques però marginals al cinturó. Amb els socialistes passa exactament el contrari. No són, per tant, rivals al territori. I si mirem el resultat d'ERC, qui més va pujar i per tant qui més por fa als rivals, el seu resultat és el més homogeni: lidera l'oposició a L'Hospitalet de Llobregat, però també a Vic. Al primer municipi JxCat no va aconseguir ni un regidor i, al segon, el PSC en té només un. Els quadres del PDECat preferien al despatx presidencial de Can Serra l'hospitalenca Núria Marín abans que el moianès Dionís Guiteras, l'home fort d'ERC a la Catalunya Central.

Per preservar el seu perímetre electoral, uns i altres han deixat enrere les discrepàncies. El pacte que desenterra la vella sociovergència del país dual dels 80 i els 90 ha creat lògiques contradiccions a JxCat. El PSC se'n guareix amb la presidència de l'ens -cap altra fórmula li hauria donat perquè els comuns no volien sumar amb Cs- i amb el gaudi del trencament independentista. I ERC, que veu amb dolor com després de quedar-se a les portes a Barcelona li passa el mateix a la Diputació, es consola amb què JxCat perd el relat de la unitat i pateix el desgast d'ambicionar "les cadires".

Puigdemont és en una cruïlla. Com deia, ha evitat pronunciar-se sobre la Diputació, cosa que sí que ha fet el PDECat a favor -malgrat que no ha exhibit motius, més enllà dels electorals, per triar el PSC- i dirigents que li són afins, com Laura Borràs, Jaume Alonso Cuevillas o Josep Costa en contra. Puigdemont va beneir l'acord per la seva mala relació (recíproca) amb els republicans i per la pressió dels quadres del PDECat i del tàndem Mas-Bonvehí. Si se n'hagués desmarcat públicament segurament l'hauria tomat. Torra era contrari a l'acord -com ho va ser al de Santa Coloma de Farners

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/182171/torra/pressiona/impedir/pacte/entre/jxcat/psc/santa/coloma/farners>) - i volia desautoritzar-lo públicament, però el van assessorar bé i va preferir no censurar un pacte que ell no hauria revertit. S'ha estalviat quedar encara més debilitat.

Veurem ara, quan no seran David Bonvehí i Ferran Bel sinó Laura Borràs i Míriam Nogueras les que negociaran, què passa amb la investidura de Pedro Sánchez perquè l'esquema es reproduceix i tampoc sabem què en pensa el president a l'exili. L'espai que formen JxCat, la Crida i el PDECat està pendent de reorganitzar-se

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/183667/jxcat/posposa/fins/al/setembre/gruix/refundacio>) i això complica prendre decisions estratègiques. Els seus dirigents no saben si les han de proposar i sancionar el grup parlamentari de JxCat, els associats de la Crida o el consell nacional del PDECat. I tampoc quina de les tres esferes és la preeminent. Això dona un marge de maniobra molt ampli a Puigdemont, confirmat a les europees com el gran actiu electoral de l'espai, però també li complica escapar-se de prendre decisions en temes que cremen i que l'aparten pel rol presidencial que s'havia reservat quan va idear el Consell per la República.